

Predmet: Zlatan Mančić i dr. - Kušnin

Viši sud u Nišu

Poslovni broj predmeta: K. 46/2010

Glavni pretres: 06.06.2007.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Glavni pretres je počeo čitanjem optužnice.

Optužnica tereti optužene da su neutvrđenog dana početkom aprila 1999. godine u selu Kušnin, opština Prizren, učestvovali u ubistvu dvojice muškaraca albanske nacionalnosti. Optuženi Mančić je naredio optuženom Tešiću da sa još jednim vojnikom liši života dvojicu muškaraca, koji su mu neposredno pre toga bili privedeni kao starešini organa bezbednosti. Optuženi Tešić je naređenje preneo optuženom Radojeviću, na osnovu koga su on i optuženi Seregi povelili braću Miftara i Selmana Tahiri iz sela Kušnin prema Prizrenu i pored puta, na oko 4 km od mesta gde im je jedinica bila locirana, lišili ih života pucnjevima iz automatske puške a tela zapalili.

Optužnica, takođe, tereti optuženog Mančića za krivično delo zloupotrebe službenog položaja zbog toga što je neutvrđenog dana krajem marta 1999, iznad mesta zvanog *Vran stena* na putu Orahovac – Mališevo, protivpravno oduzeo i prisvojio izvesnu količinu novca (nemačkih maraka) od nepoznatog lica koje se traktorom kretalo navedenim putem i koje su pripadnici VJ prethodno zaustavili.

Saslušanje optuženog Zlatana Mančića

Optuženi je iznao odbranu u svemu isto kao što je to učinio 16.09.2002. na glavnom pretresu pred Vojnim sudom u Nišu: optuženom nisu poznate okolnosti ubistva dvojice albanskih civila u selu Kušnin. Oni su zatečeni u kući u kojoj je bila smeštena komanda jedinice. Nakon što je obavio razgovor sa njima, uputio ih je u drugu kuću, gde su inače živeli. Rekao im je da se ne udaljavaju od kuće, odnosno od dvorišta. Povremeno je navraćao kod njih. Tu su proveli dve noći, a trećeg dana je odlučeno da napuste selo. Odluku nije doneo on, jer je ocenio da ne predstavljaju nikakvu opasnost po bezbednost jedinice, već jedan potpukovnik [Ivan Midović] koji je došao u obilazak granice. Njegov predlog preneo mu je kapetan Rangelov, komandant borbene grupe. Oko 08:00 časova preneo je naredbu poručniku (optuženom) Radojeviću i rekao mu da on sa još dvojicom vojnika isprati civile u pravcu Prizrena. Nakon toga je otišao sa još jednim vojnikom do kuće gde su bili civili, a zatim su zajedno došli do komande. On je ušao u kuću komande a taj vojnik je sa civilima nastavio dalje. Nije video da li je taj vojnik civile predao nekom drugom. Uveče je sreo optuženog Radojevića i pitao ga je da li je sve u redu, na šta mu je on odgovorio da jeste. Misli da civili nisu ubijeni, već da su vojnici (optuženi Seregi i Tešić) rekli da su ih ubili samo da bi se hvalili u jedinici. Sa optuženima Tešićem i Seregijem nije imao nikakve kontakte u vezi sa odvođenjem civila. Nije čak ni znao sa kojim vojnicima je optuženi Radojević ispratio tu dvojicu Albanaca, već je to saznao nakon pokretanja ovog postupka. Što se tiče civila, seća se da je njihove podatke upisao u svoj ratni dnevnik, ali taj dnevnik ne može pronaći. U vezi sa tom dvojicom civila nije izvestio nikog iz organa bezbednosti, ali kapetan Rangelov je znao da se oni nalaze u selu i da su potom selo napustili. Pri izvršenju određenih zadataka govorio je vojnicima kako treba postupati sa eventualnim zarobljenicima i civilima. Bilo je strogo zabranjeno da se vrši bilo kakva likvidacija. Što se tiče druge tačke optužnice, za krivično

delo zloupotreba službenog položaja, nikada nije od bilo kojih lica uzimao novac, minduše, video-kamere, fotoaparate i sl.

Optuženi je dodao da je jedan od ove dvojice civila bio star oko 50 godina, a da je drugi bio desetak godina mlađi. Civili nisu bili u pritvoru, jer su pritvor formirali naknadno, po zarobljavanju dvojice pripadnika OVK, već su se nalazili u svojoj kući. Sloboda kretanja im je bila ograničena zbog njihove bezbednosti. Ne seća se njihovih imena, ali je na sednici Vrhovnog vojnog suda prvi put čuo da su se prezivali Temaj.

Saslušanje optuženog Radeta Radojevića

Optuženi negira izvršenje krivičnog dela. Iznao je odbranu u svemu isto kao na glavnom pretresu 16.09.2002. pred Vojnim sudom u Nišu: sredinom aprila optuženi Mančić tražio je od optuženog da mu pošalje dvojicu vojnika, ali optuženi nije znao razlog. Poslao mu je optuženog Tešića i optuženog Seregija, jer su bili najbolji vojnici i njegovi kuriri, a tom prilikom su bili slobodni. Nakon ovog otišao je na teren radi izvršavanja određenog zadatka i pri povratku, u popodnevnom časovima, u svojoj kancelariji pitao je jednog od njih dvojice da li su izvršili naređenje koje im je izdao optuženi Mančić, na šta su ovi odgovorili da jesu, ali nisu rekli o kakvom se naređenju radilo. Nije mu bilo poznato da su u selu Kušnin zatečena dva civila niti da su kasnije odvedena iz sela. U vezi sa kritičnim događajem ništa mu nije bilo poznato sve dok mesec-dva nakon toga nisu počele da kruže razne priče.

Optuženi je promenio iskaz u smislu da mu je optuženi Mančić rekao da treba sa dvojjicom vojnika da otprati civile iz sela i da mu se sledećeg jutra javi radi obavljanja tog zadatka. Sledećeg jutra komandant Rangelov ga je uputio na drugi zadatak, tako da nije mogao da se javi optuženom Mančiću.

Saslušanje optuženog Mišela Seregi

Optuženi je promenio iskaz i rekao da nije izvršio krivično delo koje mu se stavlja na teret. Zajedno sa optuženim Tešićem dobio je zadatak da dvojicu civila iz sela Kušnin otprate iz sela, a ne da ih ubiju, što su oni i učinili – ispratili su ih par kilometara od Kušnina prema Prizenu i pustili ih da idu.

Optuženi je na glavnom pretresu od 25.09.2002. pred Vojnim sudom u Nišu priznao izvršenje krivičnog dela: kritičnog dana, između 10:00 i 14:00 časova, po naređenju optuženog Radojevića, zajedno sa optuženim Tešićem poveo je dva albanska civila od sela Kušnin prema Prizenu. Na putu su ih ubili, svaki pucajući u po jednog od civila. Bilo ga je strah da ubije civila, ali se plašio svojih starešina i morao je da izvrši naređenje da ne bi bio streljan. Pušku iz koje je pucao pozajmio je od nekog vojnika i po izvršenom zadatku vratio mu je. U vezi sa ovim događajem nije imao nikakav kontakt sa optuženim Mančićem, odnosno nije mu izdao naređenje za likvidaciju civila niti je bio prisutan kada mu je ovo naređenje izdao optuženi Radojević. Ubistvo su izvršili tako da je prvo optuženi Tešić otvorio vatru na jedno lice, potom za njim i on na drugo. Kasnije je optuženi Tešić ispalio još jedan metak u lice u koje je on prethodno pucao, jer je još davalo znake života. Zatim su njihova tela odvukli u jarak, na njih stavili neku opremu, kaput i još nešto, a zatim ih zapalili. Na kraju su otišli kod optuženog Radojevića i optuženi Tešić mu je rekao da su izvršili zadatak. U to vreme uzimao je određena narkotična sredstva, a u kritičnim situacijama kombinovao ih sa alkoholom.

Saslušanje optuženog Danila Tešića

Optuženi negira izvršenje krivičnog dela. Promenio je iskaz koji je dao 25.09.2002. pred Vojnim sudom u Nišu i kao razlog naveo da je bio ucenjivan od strane organa bezbednosti u jedinici u Đakovici, tako da je morao da izmisli događaj, koji se nije dogodio. Tom kritičnom prilikom optuženi Seregi i on dobili su naređenje da dva civila iz sela Kušnin isprete prema Prizrenu i da ih puste, što su oni i učinili. Događaj koji je izmislio je prijavio Pavlu Rudiću, a kasnije je iskaz dao vojnoj policiji.

Na glavnom pretresu 25.09.2002. optuženi je priznao izvršenje krivičnog dela: naređenje za ubistvo dvojice Albanaca izdao mu je optuženi Mančić, u prisustvu optuženog Radojevića. Pre polaska na izvršenje zadatka, optuženi Radojević je optuženom Seregiju i njemu rekao da uzmu puške iz voda vodnika Avramovića, ubiju civile, pretresu ih i zapale. Pitao je optuženog Radojevića da li će imati nekih problema ukoliko izvrše to naređenje i on mu je odgovorio da ne treba da razmišlja kad bezbednjak (optuženi Mančić) u ratu izda takvo naređenje i da može da ga strelja ukoliko ne izvrši to naređenje. On je prvi ispalio metak, a nakon par sekundi to je izvršio i optuženi Seregi. Zatim je on ispalio još jedan metak u lice koje davalo znake života a u koje je pucao Mišel. Obojica su pretresli leševe, a zatim ih odvukli preko puta u kanal. Preko leševa stavili su nešto od njihovih stvari koje su nosili u koferima, opremu su upaljačima obojica zapalili. Sledećeg dana, poručnik Kolundžić mu je prebacio nešto u smislu da kad pali treba to bolje da radi i pominjao mu je Hag. Razumeo je da je nešto loše urađeno i zato je događaj prvo prijavio zastavniku Rudiću, starešini iz organa bezbednosti u jedinici. Kasnije je bio u policiji i tada je napisao izjavu u vezi sa ovim događajem.

Predlozi odbrane

Branioци optuženih predložili su da se iskazi saslušanih svedoka iz prethodnog postupka i sa ranijeg glavnog pretresa, nalazi i mišljenja veštaka, te ostali spisi na ovom glavnom pretresu pročitaju. Predložili su da se ponovo sasluša svedok Vlatko Vukotić, kako bi ispričao sadržinu svog ratnog dnevnika, svedoci Husein Salvanović i Božidar Delić, komandant brigade, kao i lica koja su povodom žalbe napisala svoju izjavu koja se nalazi u spisu predmeta, i da se pribavi ratni dnevnik.

Predozi tužioca

Tužilac se nije protivio predlozima odbrane. Predložio je da se sasluša organ bezbednosti brigade, poručnik Veličković ili Momir Stojanović, da se pribavi ratni dnevnik Drugog bataljona 549. brigade, da se zatraži izveštaj od UNMIK-a da li postoje nova saznanja u vezi sa događajem, da se utvrdi da li braća Temaj imaju naslednika koji je u vreme rata živeo u zajedničkoj kući i da se taj naslednik identifikuje i pozove radi saslušanja, kao i da se zatraži podatak da li su braća Temaj rešenjem oglašena kao umrla.

Odluka Sudskog veća

Sudsko veće prihvatilo je predloge branilaca i tužioca. Naložilo je da se za sledeće ročište pribavi topografska karta ovog predela.